

CZASOPISMO MEDYCINA PRACY

Jolanta Przyłuska

ANALIZA CYTOWAŃ CZASOPISMA MEDYCINA PRACY NA PODSTAWIE BAZY SCOPUS

MEDYCINA PRACY: THE SCOPUS-BASED ANALYSIS OF CITATIONS

Z Biblioteki Naukowej

Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. J. Nofera w Łodzi

STRESZCZENIE

Czasopismo Medycyna Pracy wydawane od 1950 r. stanowi wieloletnią dokumentację tematyczną badań w zakresie ochrony zdrowia pracujących. Skierowane jest głównie do środowiska lekarzy zajmujących się ochroną zdrowia pracujących i specjalistów higieny pracy w Polsce. Indeksowane jest w wielu zagranicznych serwisach informacyjnych (MEDLINE, EMBASE, BIOSIS PREVIEWS, BIOLOGICAL ABSTRACTS, SCOPUS) rozpowszechniając tym samym problematykę polskich badań naukowych na całym świecie. Analiza ilościowa przeprowadzona na podstawie bazy SCOPUS za lata 1996–2005 przedstawia średnią liczbę cytowań danego tomu, częstotliwość cytowań, najczęściej cytowane publikacje oraz kraje, w których powoływano się na publikacje z Medycyny Pracy. Wzrost cytowań w ostatnich latach świadczy o istotnym znaczeniu podejmowanych problemów i randze czasopisma w światowym obiegu informacji naukowej. Med. Pr., 2006;57(3):303–309

Słowa kluczowe: medycyna pracy, czasopisma biomedyczne, bazy danych, analiza cytowań

ABSTRACT

Medycyna Pracy, a Polish bimonthly published since 1950, forms a long-standing documentation of studies carried out in the area of workers' health protection. The journal is primarily addressed to occupational health physicians and work hygiene specialists in Poland. It is indexed by numerous foreign information services (e.g., MEDLINE, EMBASE, BIOSIS PREVIEWS, BIOLOGICAL ABSTRACTS, SCOPUS) and thus promotes Polish research in occupational medicine throughout the world. The quantitative analysis for the years 1996–2005, grounded on the SCOPUS database, presents an average number of citations concerning a given volume, frequency of citations, articles most frequently cited, and countries, in which articles published in *Medycyna Pracy* have been referred to. A growing number of citations observed in the recent years signify the importance of issues investigated and discussed in the journal as well as its role in the world-wide circulation of scientific information. Med Pr 2006;57(3):303–9

Key words: occupational medicine, biomedical journals, databases, citation analysis

Adres autorki: św. Teresy 8, 91-348 Łódź, e-mail: przyjol@imp.lodz.pl

Nadesłano: 2.05.2006

Zatwierdzono: 15.05.2006

WSTĘP

Wydawane od 1950 r. polskie czasopismo naukowe *Medycyna Pracy* (Med. Pr.) do dziś stanowi podstawowe źródło informacji dla specjalistów medycznych zajmujących się badaniem zależności między zdrowiem a wykonywaną pracą. Chociaż przez lata wraz ze zmieniającymi się formami pracy zawodowej zmieniał się obszar badań samej medycyny pracy, to potrzeba identyfikacji nowych zagrożeń i nowego spojrzenia na problemy ochrony zdrowia pracujących nadal jest w centrum zainteresowań służb medycyny pracy (1–3). Współczesny model ochrony zdrowia pracujących opiera się na współpracy fachowców z różnych dziedzin, obejmuje nie tylko rozpoznawanie szkodliwych dla zdrowia czynników, leczenie i rehabilitację zawodową, ale również

dotyczy kształtowania świadomości zarówno pracodawców jak i pracowników w zakresie podejmowania działań profilaktycznych na rzecz zdrowia. *Medycyna Pracy* dokumentuje od wielu lat najistotniejsze problemy badawcze środowiska naukowego, przedstawia prowadzone badania i zainteresowania poznawcze polskich specjalistów (4). Dzięki temu na przemiany zachodzące w tej dziedzinie medycznej można spojrzeć poprzez pryzmat publikacji naukowych opublikowanych w *Medycynie Pracy*.

Czasopisma naukowe, których wartość i znaczenie jest istotne dla rozwoju danej dziedziny, indeksowane są w światowych systemach informacyjnych. Rozwój technik komputerowych i programów przeszukujących

wielotysięczne zbiory dokumentów umożliwia nie tylko wyszukiwania tematyczne piśmiennictwa naukowego, ale także stwarza narzędzia do przeprowadzenia różnorodnych analiz ilościowych. Funkcjonujące na świecie bazy danych dokumentują oprócz czasopism anglojęzycznych, wartościowe czasopisma z danego kraju o specyficznym znaczeniu w wąskich obszarach wiedzy. Medycyna Pracy, jako polskie czasopismo naukowe, znana jest również poza granicami kraju, od wielu lat występuje w międzynarodowym obiegu informacyjnym, m.in. dzięki streszczeniom i spisom treści tłumaczonym na język angielski.

BAZY DANYCH

Największą bazą rejestrującą piśmiennictwo biomedyczne z całego świata jest baza MEDLINE, tworzona przez National Library of Medicine (NLM) w Stanach Zjednoczonych. Dostępna obecnie przez Internet np. w serwisie PubMed, umożliwia wyszukiwanie publikacji z dziedzin medycznych od wczesnych lat dwudziestego wieku. Prześledzenie rozpowszechniania na świecie informacji o polskich badaniach w zakresie medycyny pracy możliwe jest od 1953 r. Z tego roku pochodzą bowiem pierwsze prace z czasopisma Med. Pr. udokumentowane w bazie OLD-MEDLINE. Początkowo były to tylko krótkie opisy bibliograficzne bez streszczeń, nieregularnie wprowadzane do bazy. Od 1977 r. rozpoczęto pełną rejestrację czasopisma w Index Medicus (wykazie czasopism występujących w bazach NLM) i wprowadzano w bazie MEDLINE pełną dokumentację prac z Med. Pr. wraz z abstraktami. W 2006 r. na liście Index Medicus znajdowało się 4959 czasopism indeksowanych w bazie MEDLINE (5).

Innym źródłem o długoletniej historii, indeksującym i wartościującym na podstawie cytowań piśmiennictwo naukowe z różnych dziedzin od 1955 r. są bazy Instytutu Informacji Naukowej (ISI) w Filadelfii (obecnie Thomson Scientific). Bazy te rejestrują czasopisma wybrane w procesie starannej selekcji i oceny na podstawie wskaźników liczbowych np. Impact Factor (IF), który określa zależność między liczbą cytowań a liczbą wszystkich artykułów z danego czasopisma w badanym przedziale czasowym. Wartości wskaźnika IF dla ok. 7500 czasopism zawiera baza Journal Citation Reports (JCR). W bazie tej w 2004 r. znajdowało się ok. 50 polskich czasopism z IF. Natomiast wykaz tytułów czasopism indeksowanych we wszystkich bazach ISI zawiera Master Journal List (6). W 2005 r. było na niej ok. 160 polskich czasopism a wśród nich Med. Pr. indeksowana w bazie BIOSIS PREVIOUS i BIOLOGICAL ABSTRACTS.

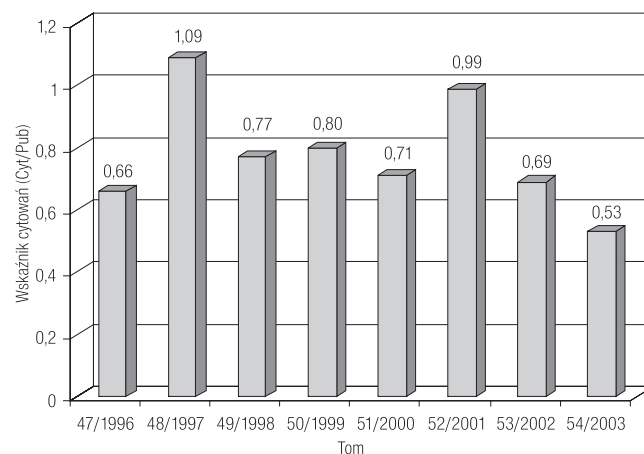
W 2004 r. wydawnictwo Elsevier udostępniło w Internecie bibliograficzno-abstraktową wielodyscyplinarną bazę danych wraz z cytowaniami pod nazwą SCOPUS. Obejmuje ona swoim zasięgiem obszar wiedzy znacznie większy niż inne dotychczas funkcjonujące bazy. Zawiera ponad 27 mln dokumentów bibliograficznych z ponad 14 tys. czasopism, w tym wszystkie tytuły z bazy MEDLINE. Do obiegu informacyjnego wprowadziła wiele czasopism europejskich (około 60% periodyków pochodzi z innych krajów niż USA). Umożliwia nawigację w obszarze publikacji naukowych z abstraktami od 1966 r. Bibliografię załącznikową wprowadzono w niej do publikacji od 1996 r. Analizę cytowań, informującą ile razy i przez kogo dany artykuł został cytowany, można więc przeprowadzić od 1996 r. (7). W bazie SCOPUS od 1965 r. udokumentowano 2184 publikacje z Medycyny Pracy.

MATERIAŁ I METODY

Analizę cytowań publikacji z Med. Pr. przeprowadzono na podstawie bazy SCOPUS dostępnej w Instytucie Medycyny Pracy w Łodzi. Szczegółowej analizie poddano wyniki uzyskane na podstawie zbioru publikacji zarejestrowanych w bazie i cytowanych w innych czasopismach wg stanu bazy na dzień 10.02.2006 r. Do 656 prac z lat 1996–2005 było 445 cytowań, a do 1528 publikacji wydanych przed 1996 rokiem wg bazy SCOPUS było 397 cytowań (tab. 1).

Średnia liczba cytowań danego tomu

Najczęściej cytowano prace (ryc. 1) z 1997 r. – na jedną pracę przypada 1,09 cytowań, o takim wskaźniku w dużej mierze zdecydowała jedna praca, na którą powołano się 14 razy. W 2001 r. wskaźnik cytowań wyniósł 0,99 (cytowanie jednej pracy 10 razy).

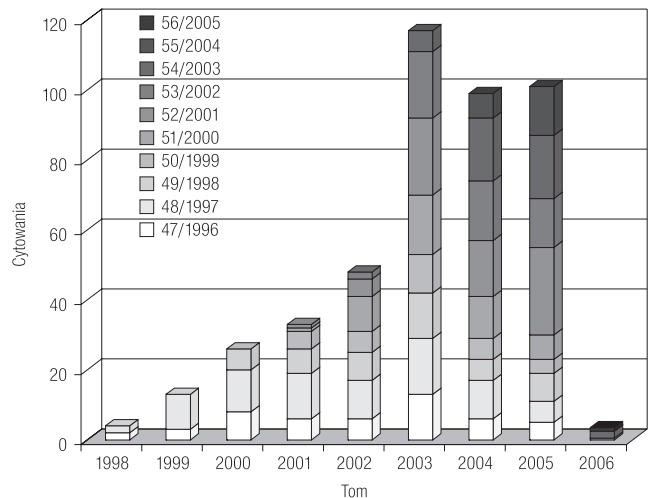
Ryc. 1. Wskaźnik cytowań Medycyny Pracy, 1996–2003.

Tabela 1. Liczba cytowań publikacji z Medycyny Pracy

Tom	Liczba publikacji w bazie SCOPUS (Pub)	Liczba cytowań na dzień 10.02.2006 (Cyt)	Wskaźnik cytowań (Cyt/Pub)
<1996	1528	397	0,25
47/1996	74	49	0,66
48/1997	74	81	1,09
49/1998	62	48	0,77
50/1999	40	32	0,80
51/2000	66	47	0,71
52/2001	71	70	0,99
53/2002	75	52	0,69
54/2003	79	42	0,53
55/2004	68	23	0,34
56/2005	47	1	0,02
Razem od 47/1996	656	445	0,68

Rozkład cytowań w kolejnych latach

Przeanalizowano także rozkład cytowań w poszczególnych latach (tab. 2). Od 2001 r. pierwsze cytowania pojawiają się już w roku opublikowania pracy (1 w 2001, 2 w 2002, 6 w 2003, 7 w 2004). Największe zainteresowanie publikacją zaczyna się po upływie 1–2 lat i spada po 4–5 latach od daty wydania pracy. Odnotowania wart jest przypadek pracy z 1973 r. – Barański B., Szymczyk I.: Effects of mercury vapors upon reproductive function of female white rats (Med. Pr., 1973;24,(3):249–261), która po 28 latach od opublikowania była cytowana przez kolejne 4 lata przez amerykańskich autorów w czasopiśmie: Toxicological Science (2001, 2004), American Journal of Industrial Medicine (2002), IPCS Concise International Chemical Assessment Documents (2003), International Journal of Hygiene and

Ryc. 2. Cytowania Medycyny Pracy w latach 1998–2006.

Environmental Health (2003), Food and Chemical Toxicology (2004). Praca ta nie jest udokumentowana w bazie MEDLINE (brak tego rocznika) i zapewne trudno było do niej dotrzeć. Zarejestrowana jest w bazie SCOPUS, co pozwala sprawdzić jej cytowania.

Wzrost cytowań w ostatnich latach (ryc. 2) można tłumaczyć zwiększeniem zainteresowań problematyką badań podejmowanych na łamach czasopisma, ale również umożliwieniem dostępu do abstraktów w systemach komputerowych, automatyzacją wyszukiwań, powstawaniem nowych baz i narzędzi ułatwiających zebranie piśmiennictwa z całego świata.

Częstotliwość cytowań danej publikacji

Wykonano również analizę częstotliwości cytowań publikacji z tomów 47/1996–56/2005 (tab. 3). Najczęściej

Tabela 2. Cytowania poszczególnych tomów Medycyny Pracy w latach 1998–2006

Tom	Rok										Razem
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006		
	liczba cytowań artykułów										
47/1996	2	3	8	6	6	13	6	5	0	49	
48/1997	2	10	12	13	11	16	11	6	0	81	
49/1998	0	0	6	7	8	13	6	8	0	48	
50/1999		0	0	5	6	11	6	4	0	32	
51/2000			0	1	10	17	12	7	0	47	
52/2001				1	5	22	16	25	1	70	
53/2002					2	19	17	14	0	52	
54/2003						6	18	18	0	42	
55/2004							7	14	2	23	
56/2005								0	1	1	
Razem	4	13	26	33	48	117	99	101	4	445	

Tabela 3. Częstotliwość cytowań Medycyny Pracy

Tom	Liczba cytowanych artykułów										Liczba publ.
	0	1	2	3	4	5	6	8	10	14	
47/1996	46	15	9	2	1	0	1	0	0	0	74
48/1997	44	12	6	6	3	1	0	1	0	1	74
49/1998	38	13	4	3	1	3	0	0	0	0	62
50/1999	22	11	2	4	0	1	0	0	0	0	40
51/2000	40	12	9	3	2	0	0	0	0	0	66
52/2001	38	19	4	6	1	1	1	0	1	0	71
53/2002	48	17	5	0	2	1	2	0	0	0	75
54/2003	49	20	8	2	0	0	0	0	0	0	79
55/2004	49	15	4	0	0	0	0	0	0	0	68
56/2005	46	1	0	0	0	0	0	0	0	0	47
Razem	420	135	51	26	10	7	4	1	1	1	656

(14 razy) powoływano się na publikację z 1997 r. W następnej kolejności jest praca z 2001 r., cytowana 10 razy i z 1997 r. – cytowana 8 razy. Na 656 publikacji 420 nie było cytowanych, a 135 prac cytowano 1 raz.

Najczęściej cytowane publikacje

W najczęściej cytowanych pracach (od 14 do 5 razy) udokumentowanych w bazie SCOPUS sprawdzono au-

tocytowania, cytowania w czasopismach zagranicznych, rok cytowania i adres pierwszego autora pracy cytującej daną publikację (tab. 4).

Wśród najczęściej cytowanych prac przoduje publikacja – Skoczyńska A.: Lipid peroxidation as a toxic mode of action for lead and cadmium (Med. Pr., 1997;48(2):197–203), która od 1999 r. do 2005 r. była cytowana 14 razy, w tym przez badaczy z różnych ośrodków zagranicznych 12 razy. Zasięg oddziaływania tej pracy objął 6 krajów oprócz Polski (2): Francję (3), Indie (3), Iran (3), Argentynę (1), Brazylię (1), USA (1). Druga praca – Bortkiewicz A.: A study on the biological effects of exposure mobile-phone frequency EMF (Med. Pr., 2001; 52(2):101–106) na 10 cytowań 9 miała z zagranicy: 8 z Turcji i 1 z Arabii Saudyjskiej. Trzecia publikacja – Bieniek G., Cisowska G., Lusiak T., Siwek A.: Evaluation of exposure to benzene and naphthalene in coke plant workers (Med. Pr., 1993;44(6):579–58) była cytowana 9 razy, w tym w USA (4), Polsce (2), Francji (1), Włoszech (1) i Chinach (1).

Zasięg wpływu badań podejmowanych w Polsce na światową medycynę pracy można określić na podstawie afiliacji autorów. W tabeli 5 przedstawiono kraje, z któ-

Tabela 4. Wykaz najczęściej cytowanych publikacji z Medycyny Pracy

Nr	Publikacja	Cytowania (autocytowania)	W czasopismach zagranicznych	Rok (cytowania)	Afilacja (cytowania)
1	Skoczyńska A.: Lipid peroxidation as a toxic mode of action for lead and cadmium. Med. Pr., 1997;48(2):197–203	14 (0)	12	2005 (1) 2004 (1) 2003 (3) 2002 (1) 2001 (2) 2000 (5) 1999 (1)	Francja (3) Indie (3) Iran (3) Polska (2) Argentyna (1) Brazylia (1) USA (1)
2	Bortkiewicz A.: A study on the biological effects of exposure mobile-phone frequency EMF. Med. Pr., 2001;52(2):101–106	10 (1)	8	2006 (1) 2005 (6) 2004 (3)	Turcja (8) Arabia Saud.(1) Polska (1)
3	Bieniek G., Cisowska G., Lusiak T., Siwek A.: Evaluation of exposure to benzene and naphthalene in coke plant workers. Med. Pr., 1993; 44(6):579–586	9 (1)	9	2004 (1) 2003 (1) 2000 (1) 1999 (2) 1998 (1) 1997(2) 1996 (1)	USA (4) Polska (2) Francja (1) Włochy (1) Chiny (1)
4	Szeszenia-Dąbrowska N., Strzelecka A., Wilczyńska U., Szymczak W.: Occupational neoplasms in Poland in the years 1971-1994. Med. Pr., 1997;48(1):1–14	8 (4)	4	2005 (1) 2004 (1) 2003 (1) 2002 (1) 2000 (2) 1999 (2)	Polska (5) USA (2) Słowacja (1)
5	Pepłońska B., Szeszenia-Dąbrowska N.: Occupational diseases among personel of Polish hospitals, 2001. Med. Pr., 2002;53(5):369–374	6 (1)	2	2005 (2) 2004 (4)	Polska (6)
6	Stopczyk D., Gnitecki W., Buczyński A., Markuszewski L., Buczyński J.: Effect of electromagnetic field produced by mobile phones on the activity of superoxide dismutase (SOD-1) and the level of malonyldialdehyde (MDA) – in vitro study. Med. Pr., 2002;53(4):311–314	6 (0)	5	2005 (2) 2004 (4)	Polska (2) Turcja (2) Włochy (1) Rosja (1)

7	Witczak T., Pałczyński C., Szulc B., Górski P.: Bronchial asthma with inflammation of the nose mucous membrane induced by occupational exposure to metyl methacrylate in a dental technician. <i>Med. Pr.</i> , 1996;47(3):259–266	6 (0)	5	2005 (1) 2003 (1) 2002 (1) 2001 (1) 1999 (2)	Australia (1) Kanada (1) Niemcy (1) Polska (1) Turcja (1) Wlk. Brytania (1)
8	Witczak T., Walusiak J., Pałczyński C.: „Sick building syndrome” – a new problem of occupational medicine. <i>Med. Pr.</i> , 2001;52(5):369–373	6 (1)	0	2005 (3) 2003 (2) 2002 (1)	Polska (6)
9	Raźniewska G., Trzcinka-Ochocka M.: Methods for determining lead and cadmium in blood; cadmium, copper, nickel and chromium in urine using flameless atomic absorption spectrometry. <i>Med. Pr.</i> , 1995;46(4):347–358	6 (0)	2	2004 (1) 2003 (1) 2002 (1) 2001 (1) 2000 (2)	Polska (4) Portugalia (2)
10	Dutkiewicz T., Świątczak J.: Lead in the environment of Poland. <i>Med. Pr.</i> , 1993;44(6),suppl.1:53–75	6 (0)	4	2003 (1) 2001 (1) 1998 (3) 1997 (1)	Polska (5) Grecja (1)
11	Wesołowski W., Czernski B.: Exposure to organic solvent vapors during production of lacquers for automobile painting. <i>Med. Pr.</i> , 1992;43(2):129–135	6 (1)	2	2005 (2) 2003 (1) 2002 (1) 2000 (1) 1997 (1)	Polska (5) Rumunia (1)
12	Maciejewska A., Bielichowska-Cybula G.: Biological effect of cement dust. <i>Med. Pr.</i> , 1991;42(4): 281–289	6 (0)	6	2005 (1) 2004 (1) 2003 (1) 2002 (1) 2001 (2)	Pakistan (2) Arabia Saud. (1) Chorwacja (1) Indie (1) Kanada (1)
13	Hałatek T., Jakubowski M.: Latex immunologic methods of determining micro-molecular proteins and albumins in urine. Part I. Description of the method. <i>Med. Pr.</i> , 1991;42(1):77–87	6 (5)	5	2005 (2) 2004 (1) 2003 (1) 2001 (1) 2000 (1)	Polska (5) Francja (1)
14	Majchrzak R., Sroczyński J., Chelmecka E.: Evaluation of the nervous system in workers in the furnace and coal divisions of the coke-producing plants. <i>Med. Pr.</i> , 1990;41(2):108–113	6 (0)	5	2004 (1) 2003 (2) 2002 (1) 2001 (1) 1999 (1)	USA (5) Polska (1)
15	Laurman W., Wronska-Nofer T.: Serum lipid and lipoprotein-cholesterol in rats jointly exposed to carbon disulphide and ethanol. <i>Med. Pr.</i> , 1990;41(2):108–113	6 (0)	6	2004 (2) 2000 (1) 1999 (1) 1998 (1) 1997 (1)	USA (5) Japonia (1)
16	Wysocki J., Kalina Z., Owczarzy I.: Serum levels of immunoglobulins and C 3 component of complement in persons occupationally exposed to chlorinated pesticides. <i>Med. Pr.</i> , 1985;32(2):111–117	6 (0)	6	2004 (1) 2001 (3) 1999 (2)	Turcja (2) Kanada (1) Niemcy (1) Słowacja (1) USA (1)
17	Barański B., Szymczyk I.: Effects of mercury vapors upon reproductive function of female white rats. <i>Med. Pr.</i> , 1973; 24(3): 249–261	6 (0)	6	2004 (2) 2003 (2) 2002 (1) 2001 (1)	USA (6)
18	Hanke W., Szeszenia-Dąbrowska N., Szymczak W.: Occupational diseases - epidemiologic evaluation of the situation in Poland. <i>Med. Pr.</i> , 2002;53(1):23–28	5 (1)	0	2004 (1) 2003 (3) 2002 (1)	Polska (5)
19	Puchalski K., Korzeniowska E.: How to solve the problem of smoking at workplaces. <i>Med. Pr.</i> , 2001; 52(6):459–464	5 (4)	0	2005 (1) 2004 (1) 2003 (3)	Polska (5)
20	Pancewicz S., Kondrusik M., Zajkowska J., Hermanowska-Szpakowicz T.: Epidemiology of Lyme borreliosis. <i>Med. Pr.</i> , 1999;50(4):315–320	5 (2)	1	2004 (2) 2003 (2) 2002 (1)	Polska (5)
21	Zmysłony M., Jajte J.: The role of free radicals in mechanisms of biological function exposed to weak, constant and net magnetic fields. <i>Med. Pr.</i> , 1998;49(2):177–186	5 (1)	1	2005 (2) 2003 (2) 2002 (1)	Polska (4) Turcja (1)

Tabela 4. cd.

Nr	Publikacja	Cytowania (autocytowania)	W czasopismach zagranicznych	Rok (cytowania)	Afiliacja (cytowania)
22	Sitarek K., Szymczak W., Berlińska B.: Evaluation of reproductive disorders in men occupational exposed to lead. Med. Pr., 1998;49(2):137-145	5 (0)	4	2003 (1) 2002 (1) 2001 (2) 2000 (1)	Finlandia (2) Tunezja (2) Wlk. Brytania (1)
23	Fedorowski A., Steciwko A.: Biological effects of non-ionizing electromagnetic radiation. Med. Pr., 1998;49(1)93-105	5 (0)	3	2005 (1) 2004 (1) 2003 (2) 2002 (1)	Polska (2) Chiny (1) USA (1) Włochy (1)
24	Śliwińska-Kowalska M., Kotyło P.: Is otoacoustic emission useful in the differential diagnosis of occupational noise-induced hearing loss? Med. Pr., 1997;48(6): 613-620	5 (1)	2	2005 (1) 2004 (2) 2002 (1) 2001 (1)	Czechy (2) Polska (2) Chiny (1)
25	Starzyński Z., Szymczak W., Szeszenia-Dąbrowska N.: Morbidity of occupational diseases in Poland in the years 1994-1996. Med. Pr., 1997;48(4):367-380	5 (1)	1	2003 (2) 2002 (1) 2000 (1) 1999 (1)	Polska (5)
26	Czerski B., Kostrzewski P.: Alkyl derivatives of benzene, indene, naphthalene, diphenyl and fluorene as a potential source of occupational and environmental exposure. Med. Pr., 1995;46(4):359-368	5 (0)	4	2004 (1) 2002 (1) 2001 (1) 1999 (1) 1998 (1)	Polska (3) USA (2)
27	Skoczyńska A.: Renin-angiotensin-aldosterone system in chronic poisoning of rats with lead and cadmium. Med. Pr., 1995;46(3):239-246	5 (1)	5	2005 (1) 2004 (1) 2003 (1) 2000 (1) 1999 (1)	Indie (2) Belgia (1) Iran (1) Polska (1)
28	Marek K.: Lead hazards in Polish industry. Med. Pr., 1993;44(6)suppl. 1:35-42	5 (0)	0	2004 (2) 2001 (2) 1998 (1)	Polska (5)
29	Kędziński A.: Psychological effects of chronic exposure to organophosphate pesticides - review of the literature. Med. Pr., 1990;41(2):92-94	5 (0)	5	2005 (1) 2004 (2) 2002 (1) 2000 (1)	Indie (2) Arabia Saud. (1) Brazylia (1) Turcja (1)

Tabela 5. Zasięg oddziaływania Medycyny Pracy (na podstawie adresu pierwszego autora z 29 najczęściej cytowanych prac)

	Kraj (liczba cytowań)	
Polska (82)	Włochy (3)	Wlk. Brytania (2)
USA (27)	Brazylia (2)	Argentyna (1)
Turcja (15)	Czechy (2)	Australia (1)
Indie (8)	Finlandia (2)	Belgia (1)
Francja (5)	Niemcy (2)	Chorwacja (1)
Iran (4)	Pakistan (2)	Grecja (1)
Arabia Saud. (3)	Portugalia (2)	Japonia (1)
Chiny (3)	Słowacja (2)	Rumunia (1)
Kanada (3)	Tunezja (2)	Rosja (1)

rych pochodził pierwszy autor pracy powołującej się na publikacje z Medycyny Pracy.

Wśród 29 najczęściej cytowanych prac na 179 cytowań 82 pochodziły z Polski, co potwierdza znaczenie czasopisma dla środowiska polskich specjalistów zajmujących się problematyką zagrożeń zdrowotnych

w środowisku pracy. Duże zainteresowanie publikacjami z Med. Pr. jest w USA – 27 cytowań, w Turcji – 15 cytowań oraz w Indiach – 8 cytowań. Kilkadziesiąt prac znalazło zainteresowanie w 25 krajach z różnych stron świata, co świadczy o rozpowszechnianiu badań z polskich ośrodków naukowych na całym świecie.

Ze względu na specyfikę tematyczną i unikalny charakter czasopisma publikacje z Med. Pr. najczęściej są cytowane w tym samym czasopiśmie, jak również w polskich czasopismach, takich jak: International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health, Annals of Agriculture and Environmental Medicine, Polski Merkurusz Lekarski i Polish Journal of Environmental Studies. Zagraniczne czasopisma najczęściej cytujące artykuły z Med. Pr. obejmują również specjalistyczną tematykę, są to np.: American Journal of Industrial Medicine, International Archives of Occupational and Environmental Health, International Journal of Occupational and Environmental

Health, Mutation Research, Industrial Health, Toxicology Letters, Toxicology and Industrial Health.

PODSUMOWANIE

Jak widać z przedstawionych analiz czasopismo *Medycyna Pracy* od wielu lat dostępne jest w światowych serwisach bibliograficznych, począwszy od bazy MEDLINE, a obecnie również w bazie SCOPUS oraz bazach filadelfijskich – BIOSIS PREVIEWS i BIOLOGICAL ABSTRACTS. W 2005 r. zostało zamieszczone na Master Journal List. Zarówno treść publikacji, problemy medyczne przedstawiane w pracach, jak i staranność wydawnicza (abstrakty w języku angielskim, spełnienie zaleceń edytorskich dla czasopism biomedycznych) powodują, że publikacje z tego czasopisma znajdują zainteresowanie wśród naukowców zagranicznych. Przeprowadzona analiza dała szacunkowy obraz dorobku publikacyjnego z *Medycyny Pracy*, udokumentowanych w światowych serwisach informacyjnych, i pozwoliła uwypuklić rolę prac powstających w Polsce. Autorzy pochodzący z różnych stron świata powołują się na publikacje tworzone w Polsce, interesujące są dla nich polskie badania z zakresu zagrożeń zdrowotnych spowodowa-

nych toksycznym działaniem różnorodnych substancji chemicznych, czynników fizycznych czy z zakresu epidemiologii chorób zawodowych. Wzrost cytowań w ostatnich latach świadczy o istotnym znaczeniu podejmowanych problemów i randze czasopisma w światowym obiegu informacji naukowej.

PIŚMIENNICTWO

1. Andrzejak R., Beck., Urban J.: Nowe oblicze medycyny pracy – aktualne problemy, przyszłe rozwiązania. *Med. Pr.*, 2006;57(2):97–100
2. Wągrowaska-Koski E.: Nowe wyzwania w medycynie pracy. *Med. Pr.*, 2004;55(5):371–373
3. Rydzyński K., Michalak J.: Przemiany gospodarcze i ich znaczenie dla medycyny pracy i higieny pracy. *Med. Pr.*, 2002;53(1):5–13
4. Indulski J.A., Przyłuska J.: „*Medycyna Pracy*” – podsumowanie dokonań i perspektywy rozwoju w pięćdziesiątą rocznicę edycji czasopisma. *Med. Pr.*, 1999;50(6):453–477
5. List of Journals Indexed for MEDLINE. National Library of Medicine. [cytowany 11 kwietnia 2006]. Adres: <http://www.nlm.nih.gov/tsd/serials/lji.html>
6. Master Journal List. Thomson Scientific. [cytowany 10 kwietnia 2006]. Adres: <http://scientific.thomson.com/mjl/>
7. Burnham J.F.: SCOPUS database: a review. *Biomed.* [cytowany 3 kwietnia 2006]. Adres: <http://www.bio-digitlib.com/content/3/1/1/>